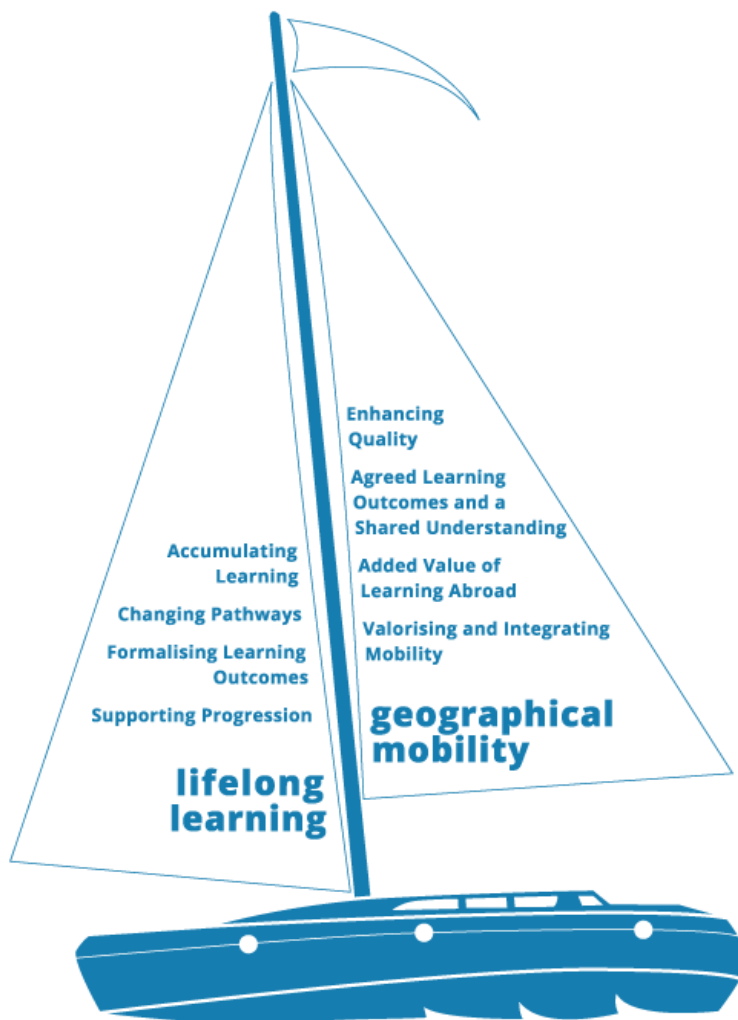

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

**Представяне на резултатите
от проучване на
международната мобилност
в началното професионално
образование и обучение в
България**

**ПЪРВА НАЦИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ
град София, хотел „Анел“, 17 юни 2016 година**

Географската мобилност – ефективен инструмент за повишаване качеството на професионалното образование и обучение и за насърчаване ученето през целия живот!

Малко история...

2 април 1963, Решение на ЕС - основни принципи за общи политики в ПОО

16 юли 1985, Решение на ЕС за съпоставимост на квалификациите в ПОО

29 окт. 1993, Директива за правото на пребиваване на студенти/учащи (ПОО)

15 юли 1996, Резолюция за прозрачност на сертификатите в ПОО

23 - 24 март 2000, Европейският Съвет в Лисабон подкрепя мобилността

14 декември 2000, Резолюция на ЕС – План за действие по мобилност

10 юли 2001, Препоръка на Съвета и Парламента на ЕС за мобилността

18 юни 2009, Препоръка на Съвета и Парламента на ЕС за ECVET и EQAVET

3 март 2010, Европа 2020 – **водеща инициатива** - *Младешта в движение*
(*Youth on the move*)

28 юни 2011, Препоръка на Съвета *Youth on the move* – методологическа рамка
"Mobility Scoreboard" с 10 ключови области на действие

20 дек. 2011, Заключение на Съвета – **ключови индикатори** за образователна
мобилност

2011: Заключение на Съвета – ключови индикатори за образователна мобилност

Кой и колко?

Средно за ЕС: Най-малко 6% от обучаващите се за професионална квалификация на възраст от 18 до 34 години

Какво?

Период на образователна мобилност в чужбина, свързан с теоретично или практическо обучение по придобиваната професионална квалификация (вкл. чиракуване или обучение на конкретно работно място)

Колко дълго?

Продължителност от минимум 2 седмици (10 работни дни), или по-малко, ако е отразено в документ Europass

До кога?

До 2020

Резултати от проучването за 2015 г.

Prototyping the Mobility Scoreboard for Initial Vocational Education and Training

Bulgaria: pages 143-159

http://www.cedefop.europa.eu/files/2016-4-22_prototype_scoreboard.pdf

2015: първи наблюдения от проучването

ЕС: наблюдения върху дейностите в 29 държави

- **Силни страни:**

- Изградени са транс-европейски партньорства и мрежи между обучаващи организации и бизнеса, които са в помощ на дейностите по мобилност – в 24 страни
- Осигурено е финансиране за програмите по мобилност – в 27 страни (в голяма част от тях – основно по програма Еразъм+ на ЕС)
- Организацията, които приемат обучаеми по мобилност, получават финансова подкрепа – в 26 страни
- Осигурен е мониторинг на дейностите по мобилност – в 27 страни

- **По-нататъшни стъпки и подобрения:**

- От „мониторинг“ към „оценяване“ на дейностите по мобилност
- Признаване (валидиране) на придобитите по време на мобилността знания и умения като част от обучението за придобиване на професионална квалификация

Сравнителна таблица за 2015 г.

Индикатор	Представяне на България	Средно представяне за целия ЕС
1. Информация и ориентиране	4	4
2. Административни и институционални проблеми	3	4
3. Признаване	4	3
4. Партньорства и финансиране	4	4

Най-ниската възможна оценка по скалата за оценяване е 1,
а най-високата – 5.

Източници на информация за проучването в България през 2016 г.

- ✓ Нормативни актове и стратегически документи
- ✓ Доклад за мобилността на Центъра за развитие на човешките ресурси, изпълняващ функциите на Национална агенция по програмата *Еразъм+*
- ✓ Дискусия във фокус група с директори и учители от професионални гимназии, изпълнявали проекти за мобилност
- ✓ Онлайн допитване (анкета) до ръководствата и персонала на професионални гимназии
- ✓ Интервюта с представители на ЦРЧР и НАПОО (щатни експерти, външни експерти, ръководители)

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Някои по- значими изводи от проучването

- Почти всички учебни мобилности в България се изпълняват като проекти с финансовата подкрепа по програма Еразъм+. Изключения са мобилностите, реализирани на базата на двустранни споразумения с чуждестранни партньори, под формата на състезания и т.н. Като цяло желаещите да участват са повече от обявените места, което предполага използването на **процедури по подбор**.

*В европейски мащаб основният финансов механизъм за учебни мобилности също е Еразъм+. Само 47% от проектните предложения обаче биват финансирани, т.е. **търсенето е по-голямо от предлагането**. Около 100 хил. ученика в ПОО участват в мобилност годишно, което е под 1% от общия брой на учениците в ПОО (около 13 млн.).*

- Учебните мобилности в България са с преобладаваща продължителност до 2 седмици (10 работни/учебни дни), т.е. попадат в категорията на т.нар. **краткосрочни мобилности**. Основната причина е избягването на по-продължително отсъствие на придружаващите учители, а и на самите ученици с оглед безпроблемно наваксване на заложения учебен материал.
- Оформи се препоръка за акцентиране върху **практиката на конкретни работни места**. Мобилностите под формата единствено на посещения на различни фирми от бранша не носят същата добавена полза за участниците, макар че и те имат предимства при сравнително кратка продължителност на съответната мобилност.

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Някои по- значими изводи от проучването

- **Стажовете** в рамките на учебната мобилност се признават от училището за задължителна производствена практика на учениците. Оценяването се прави от придружаващия преподавател, като в общия случай не се издава документ от чуждата държава. Придобитите **резултати от учене** също се признават от изпращащото училище, а оценката на ученика се формира след събеседване между него, придружавалия го учител и титулярния учител.
- Цялостната **допълнителна подготовка на учениците** с цел успешното провеждане на мобилността се прави извънкласно.
- В рамките на Еразъм+ вече няма задължително изискване по отношение на **чуждоезиковата подготовка**. Въпреки това в някои училища се организират допълнителни курсове за обучение по съответния чужд език чрез външни фирми.
- Стимулирането на учителите за участие в мобилности се извършва и чрез системата за **диференцирано заплащане**, свързано с оценка на придобитите допълнителни компетентностите, обвързани с резултатите от труда.
- В системата на висшето образование се наблюдават по- голям брой стимули за преподавателския състав, като участието в мобилности намира отражение и в **рейтинговата система** на българските висши училища.

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

Някои по- значими изводи от проучването

- С оглед на отпусканите на учащите стипендии, помощи и т.н., в нормативната уредба липсва изричен текст, регламентиращ тяхното получаване по време на мобилност. Практиката показва, че те се запазват за целия период на мобилността.
- По отношение на учениците със специални образователни потребности (СОП) и участието им в мобилностите се избягва «преференциалното» кандидатстване. Тук учителите с тяхната обективна преценка и насочване на желаещите да се включат в мобилност са от изключително значение. За учащите се осигурява и присъствието на придружител съобразно специфичните им нужди от асистенция.

Conclu**sion**

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

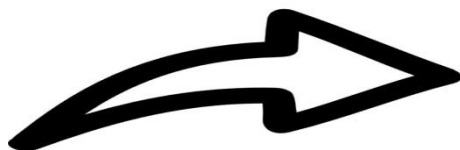
Идентифицирани предизвикателства

- Наблюдават се различия в правилата за реализиране на мобилностите в отделните европейски държави.
- Съществува необходимост от ясно разписани ангажименти на участващите организации с оглед предвидимостта на резултатите от мобилностите.
- Често срещана трудност при организацията на учебна мобилност представляват различните застраховки и социални осигуровки, които работодателите в някои страни изискват за работещите, а такива в България не се прилагат за ученици.
- От страна на училищата се идентифицира недостиг на финансови средства в рамките на проектите за мобилност, предвидени за чуждоезиково обучение. Към момента тези дефицити се преодоляват чрез отделянето на средства от перото за организация .
- По отношение на учениците със СОП в България като цяло липсват ресурсни учители по професионално обучение, което намира отражение и в нивото на участие на децата с увреждания в различни форми на мобилност.

Какво следва?

- Преглед на материала от страна на CEDEFOP през лятото на 2016 г.
- Отразяване на бележките от CEDEFOP и валидиране на информацията от националния представител (експерт от МОН) през есента на 2016 г.
- Официално публикуване от CEDEFOP на резултатите за всички държави през 2017 г.

На кого могат да послужат резултатите от проучването?

- На политиците и експертите при създаването на политики (европейски и национални) за учебна мобилност в професионалното образование и обучение.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Благодарим Ви за вниманието!

1113 София, бул. Цариградско шосе №125, бл.5, ет.5